Siyasi Etik, "Halkın Rızası Yani Meşruiyettir"

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
T.C. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Genel Etik ve Siyasi Etik

Küçük beyinler isimler, orta beyinler davranışlar ve büyük beyinler ise fikirler üzerine çaba sarf ederler. Bu bakışın gereği olarak da bu yazında okurlara, emeğe ve zamana saygının gereği olarak; Türkiye Siyasi Coğrafyası'nda profesyonel siyaset ikliminde yaşanan "son güncel etiksizlikler" isim belirtilmeden etik iklim temelinde betimlenmektedir.

Etik veya ahlak felsefesi, doğru davranışlarda bulunmak, iyi bir insan olmak ve insani değerleri yaşama pratiğine alarak çalışma hayatında adaletli çalışmayı benimser. Siyaset etiği; insan haklarını korumak için: (1)bireysel ve toplumsal faydacılık, (2)şeffaflık ilkesi, (3)eşitlik, (4)ayrımcılık yapmama, (5)hesap verebilirlik, (6)öfke kontrolü ilkelerine göre hareket etmektir (Thompson, 2005).

Siyaset etiği; seçilmiş davranışları her bağlamda siyasi profesyonellik formasyonları içinde yapmayı gerektirir. "dün başka bugün başka" kafasında olanların siyaset etik ikliminde nefes almaları zordur.

Etik kuralları içinde davranan profesyonel siyasetçiler;

- "Bekleyelim bu durum üzerinden daha çok su akar demez!" ilkeli davranırlar.
- Siyasi gelecekleri için kendisine oy vermiş halkı ve kendisine çalışmış partiyi terk etmezler.
- Partiden ayrılışlarını genelde "gördüğüm lüzum üzerine.." gibi lüzumsuz ve tuhaf bir gerekçeye bağlarlar.
- "Kolaycılık, menfaatçilik ve fırsatçılık" temel karakter lekeleridir.
- Olaylardan bencil avantajlar edinen politik seçilmiş davranışları kullanırlar.
- Etiksiz profesyonel siyasetçiler, ilkelere ve diğer bireylerin karşılaşacağı sonuçlara önem vermezler.
- Fırsatçılar, öz ilgi yani kişisel çıkar alanlarına göre eylemler seçerler ve harekete geçerler.

2.Siyasi Etik; "Siyasi İlkeler ve Ahlak" Gerektiriyor!

- Siyasi etik eş deyişiyle, siyasi ahlaktır.
- Siyaset topluma hizmet bilimi yani kamu etiğidir. Kamu etiği halkın rızasına dayalı uygulamalar yapmaktır.
- Siyasi etik, siyasi eylem ve siyasi temsilciler hakkında ahlaki yargılardır.
- Siyasi etik halkın rızalı yani meşruiyetli iradesidir.

Cumhuriyetçi Demokrasilerin öznesi halk seçtiklerinin ideolojik tutarlılık içinde hizmet etme yol, yordam ve politik uygulamalarına bakarken "siyasi etik" ölçütlü değerlendirmeler yapar.

Siyasi etiğin, temel ilkeleri öyle "siyasette dün dündür bugün bugündür tuhaflığı değil; ilkeli hak, hukuk ve adalet formasyonludur.

3.Siyasi Etiğin Temeli ve Tümeli

Siyasi etiğin temeli ve tümeli; "keyfe, yere, duruma, konuya, moda güzellemelere, fırsatçı ve çıkarcı bağlama ve kişiye göre değişmez.

Siyasi etik; (1)Bireysel temeller ve (2)Bağlayıcı temeller üzerine kuruludur.

Bireysel temeller; kişinin adaletli davranma ve eylemlerinde katkı ve zarar durumlarını içerirken: bağlayıcı temeler; parti içi sadakat, saygı ve değerler iklimine uygunluktur (Thompson, 2017).

Siyasi uygulamalar ve aktörler hakkında değerlendirmeler, kişisel algılanan ahlak tanımlarına göre değil; etik/ahlak değerleri temelli yargılarla yapılmalıdır. Bu yapıldığında; siyasetçinin "kendi gibi davranması ve içinden geldiği gibi konuşması da olmaz, kimlikçi ötekileştirmeleri ise hiç eylemlerinde ve düşüncelerinde yer bulmaz (Karaağaçlı, 2025).

Siyaset yapıcılar, var olan sorunlarını önlemek ve gidermek için "sorumlu bir siyasi etik" davranışları göstermeleri gerekiyor. Bugün, teknik, teknolojik, ekonomik kültürel ve sosyolojik çok yönlü gelişmelerin uzantıları her zamankinden daha fazla etik davranmayı öngörüyor.

4.Söz Sonunda; Siyasi Etik "Halkın Rızası Yani Meşruiyettir"

Siyasi etiğin; "hem siyasa yapıcıların uyması beklenen değerlere" hem de toplumun ortak iyiliğine dayanması" gerekir.

Siyasi uygulamalar, bireysel ahlaki yargılarla oluşmaz. Çünkü; profesyonel siyasetçiler, kendi algıladıkları ahlak tanımlarına göre "Makyevel kafalı" siyasi uygulamalar yapamazlar (*Strauss, 2014)*.

Siyasi etik kişisel çıkarlara göre şekillenmez. Zira; siyasi etik, "siyasetçinin ahlakıdır. Akçeli, makamlı ve sermayeli işler siyasi etikle kişiye yarar sağlamaya yontulamaz.

Reel politik değişkenler, siyasi etiği lekeleme-me-lidir. Çünkü; seçilmiş profesyonel siyasetçinin oy aldığı yurttaşlara karşı; "oylarının hakkını verme, rızasını alma ve meşruiyet denklemi sağlama" sorumluluğu" vardır.

Seçilmiş profesyonel bir siyasetçinin kişisel tercihlerini seçildiği parti dışında "kitle partisine geçme(!)" gibi başka bir partiye geçerek değiştirmesi de doğru değildir.

Şayet, çalışma ilkeleri, kuralları ve uygulamaları kendisini zorluyorsa, "kolaycı yolla rahat edeceği bir adres değişikliği yerine; hiç değilse "bağımsız kalması" hem seçmenlerine saygısı hem de tüm yukarı satırlarda yer verilen "siyasi etik değerlere daha uygun olacaktır.

Hele zamanın ruhunda "hak, hukuk ve adalet" değişkenlerinin muhatap seçtiği bir bağlamda; "siyasi etik temelli kamu ahlakı daha da artan önem kazanmakta; kapsamlı bir siyasi etik yasası beklenmektedir.

Çünkü; siyasi etik, "halkın rızasını yani meşruiyeti" dikkate almak ve Cumhuriyetçi Demokrasi'nin Kuruluş kodlarını içselleştirerek Türkiye Cumhuriyet'in Kurucu filozofu GMK Atatürk ilkelerine sarılmaktır. Son yaşananlara bakıldığında, bu iklime merkezi ve yerel yönetimlerde profesyonel siyaset yapanların ve Türkiye Siyasi Coğrafyası'nın yaşamsal gereksinimi vardır.

Kaynaklar

Siyasi Etik ve Reel Politikte Son Güncel Yanlış!" http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı, 16.08.2025.

Strauss, L.(2014). **Machiavelli Üzerine Düşünceler.** *Chicago Üniversitesi Yayınları.* ISBN 9780226230979.

Thompson, D. F. (2017). **"Demokratik Kirli Eller", Siyasi Etik ve Kamu Görevi.** Harvard University Press, s.11-39. ISBN 9780674686069

*Thompson, D. F. (2005). "**Çoklu El Sorunu".***

Etiksel Gerekçe ve İlke
Burada yer verilen görüşlerde Bilimsel Araştırma yöntem bilim ilkelerine göre; atıf ve alıntı kurallarına uyularak, herhangi bir yapay zeka minneti, intihal ve manipülasyon yapılmadığından, yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi emeğe saygıya ve etiğe uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
T.C.Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğretim Üyesi
e-posta-1: mkara@gazi.edu.tr
e-posta-2: mustafakaraagacli80@gmail.com
Web-1 : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web-2 :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID :https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları
Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji ve güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Konuk yazarlığı-1 :www.bcp.org.tr
Konuk yazarlığı-2 :www.derslerdergisi.comr
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları
Facebook-1 :Kirizma
Facebook-2 :Mustafa Karaağaçlı
X :M_Karaagacli_
İnstagram :mustafakaraagacli1
Youtube kanalı:http://www.akademikada.youtube.com/@